

An artistic illustration of a woman's profile, facing left. She has dark, wavy hair and is wearing a red sash or scarf. The background is a mix of light beige and teal. The text is overlaid on the illustration.

UJUNI
AHMED

&

ELINA
HIRVONEN

WSOY

Tyttöille

joikka
ajattelevat
olevansa
yksiin

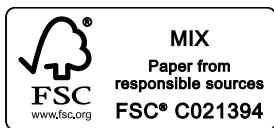
ELINA HIRVONEN
UJUNI AHMED

Tytöille, jotka ajattelevat
olevansa yksin

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Ujuni Ahmed ja Elina Hirvonen kiittävät
Koneen Säätiötä ja Elina Hirvonen Suomen Kulttuurirahastoa
työskentelyn tukemisesta.

© ELINA HIRVONEN, UJUNI AHMED JA WSOY 2022
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-46877-7
PAINETTU EU:SSA

Tytöille, jotka ajattelevat olevansa yksin

Prologi

HIUKSET JA HÄPEÄ. Häpeä ja hiukset. Häpeälliset hiukset, häpeämättömät hiukset, häpeä, joka alkaa hiuksista ja leviää niin kauas, että sen äärtä on mahdoton löytää.

Hiukset eivät saa näkyä. Se oli aina selvää. Hiukset on letitettävä, suoristettava, peitettävä. Kun olin pieni, äiti letitti ne kouluun päätä pitkin, ja joskus suoristimme ne yhdessä kuumalla raudalla, pyyhkeen avulla. Kun äiti kiinnitti huivin hiuksilleni ensimmäisen kerran, sen mukana kiinnittyi pelko: *Jos otat sen pois, tapahtuu jotain paha.*

Häpeä kasvoi jo ennen pelkoa, ennen huivia, koulun ensimmäisillä luokilla. Silloin monilla tyttöillä oli samanlainen kulmakarvoihin ulottuva otsatukka kuin Spice Girlsin Emmalla. Spice Girls tuli elämäni vasta myöhemmin, mutta otsatukka oli ihana jo silloin. Pyysin äitiä leikkaamaan minulle samanlaisen. Istuin kylpyhuoneessa pyyhe hartioillani, äiti kostutti tukkani, ja hänen keittiöksillä leikkaamansa kiehkurat putoilivat pyyhkeelle ja lattialle.

Aamulla hypähtelin kouluun. Tunnustelin otsatukkaa piponi alla. Kuvittelin, miten pyyhkäisisin sen sivuun samalla tavalla kuin muut tytöt, tai puhaltelisin siihen ilmaa ja pureskelisin kynääni. Miten näyttäisin

otsatukassani samanlaiselta kuin he, samalla tavalla rennolta ja huolettomalta, rohkealta ja leikkisältä. Ehkä sen matkan aikana kuvittelin, että otsatukan mukana saisin muutakin: Kavereita. Hyväksynnän. Hymyn.

Naulakolla riisin pipon jännittyneenä hymyillen.

»Mikä toi on?»

»Mitä on tapahtunut?»

»Kamala!»

Muut lapset kerääntyivät ympärilleni nauraen. Kauhu levisi jäseniini. Juoksin vessaan, lukitsin oven ja katsoin itseäni peilistä.

Apua.

Ei.

Kuolen.

Otsatukkani ei laskeutunut samalla tavalla kuin muilla tytöillä, vaan sojotti eteenpäin mustana, pörröisenä pilvenä. Sitä ennen en ollut ajatellut, mitä kaikkea merkitsi, että tukkani oli erilainen kuin muilla. Olin luokan ainoa ruskea tyttö, ja ulkonäön lisäksi erot minun elämäni ja muiden tyttöjen elämän välillä valkenivat minulle jatkuvina hämmennyksen aiheina. Perhe. Vaatteet. Ruoka. Vapaa-aika. Viikonloput. Harrastukset. Kaverit. Musiikki. Televisio. Elokuvat. Odotukset. Unelmat. Rajat. Ne kaikki olivat listallani asioista, jotka erottivat minut muista. Nyt, koulun vessassa, tuijottaessani nöyryytystä tahriintuneesta peilistä, lisäsin listalle hiukset.

Tunti oli alkamassa. Vedin pipon syvälle päähäni ja menin luokkaan katse maassa.

»Ei pipoa tunnilla», opettaja sanoi.

Yleensä en uskaltanut uhmata aikuisia. Mutta häpeä

painoi niin, että en voinut vastata. Tuijotin pulpetin pintaan raaputettuja kuvioita ja vedin pipoa syvem-
mälle päähän. Opettaja voisi lähettää minut nurkkaan
seisomaan. Hän voisi lähettää minut käytävälle, rehto-
rin puhutteluun, kotiin tai kuuhun. Mutta hän ei voisi
pakottaa minua näyttämään hiuksiani muille enää kos-
kaan.

»Kuulitko?» opettaja kysyi. Nielin kyyneleitä. En
missään nimessä saisi itkeä.

»Sen tukka on hirveä», joku muista lapsista selitti.

»Se näyttää kamalalta.»

»Sen on pakko pitää pipoa!»

Opettaja katsoi minua tutkivasti. Halusin kadota.

»Voit pitää pipoa tämän kerran», opettaja sanoi.

Nostin katseeni. Yritin hymyillä kyyneleiden läpi.

Opettajan sanat olivat helpotus. Ja ne olivat tuomio.
Nyt aikuisena olen pohtinut, olisiko tilanteen voinut
hoitaa myös toisin. Olisiko opettaja voinut toimia niin,
että töröttävä tukkani ei olisi ollut häpeän aihe, vaan
jotain muuta? Olisiko muiden lasten ollut mahdollista
nähdä pörröinen tukkani rentona, hauskana tai kau-
niina? Olisinko saattanut itse nähdä itseni toisin?

Sen päivän jälkeen äiti letitti tukkani aamuisin päätä
pitkin niin, että otsatukka kiinnittyi muiden hiusten
sekaan. Häpeä säilyi mielessäni vielä kauan sen jälkeen,
kun hiukset olivat kasvaneet entiselleen.

Aikuisena en pitkään aikaan uskaltanut näyttäytyä edes
puolisolleni hiukset luonnollisina. Huolehdin, että ehti-
sin suoristaa, peittää tai letittää ne aina ennen kuin hän

näkisi minut. Kun hän kysyi miksi, en osannut selittää. Häpeän juuret ulottuivat niin kauas, ettei niille löytynyt sanoja.

Virallisissa tilanteissa suoristin hiukseni aina. Vakuuttava nainen. Suorahiuksinen nainen. Oman yhteisöni ihmisille saan yhä edelleen selittää.

»Miksi et käytä huivia? Miksi tuotat häpeää meille?«

Vuonna 2019 jätimme eduskunnan kansliaan kansalaisaloitteen, jossa vaadittiin selkeämpää lakia tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämiseksi. Sinä päivänä laitoin huivin päähän. En muiden paineesta, vaan koska halusin lähettää viestin. Tiesin, että minusta otettaisiin kuvia lehtiin. Ja tiedän, että Suomessa on paljon huivia käyttäviä tyttöjä, jotka pohtivat omaa paikkaansa ja joita saatetaan kiusata ja syrjiä huivin takia. Halusin näiden tyttöjen näkevän, että myös heidän näköisillään tytöillä on mahdollisuus vaikuttaa, tulla kuulluksi ja muuttaa maailmaa.

Kun puhuin lakialoitteesta eduskunnan lakivaliokunnalle, halusin ensimmäistä kertaa elämässäni esiintyä julkisesti hiukset vapaina. Pelotti. Tarkistin peilikuvani monta kertaa.

»Voinko mennä näin?« kysyin puolisolteni. »Ihan oikeasti voinko?«

»Mikset voisi?« hän kysyi.

Sinä päivänä astuin eduskunnan eteen jakkupuvussa, kiharat hiukset pilvenä pääni ympärillä. Se tuntui vallankumoukselliselta, ja halusin tehdä sen juuri siksi. Yksi elämäni tarinoista sai sinä päivänä onnellisen lopun. Siihen tarinaan liittyy valtava määrä kipua,

ulkopuolisuutta, särkymisiä ja pimeyttä, jonka keskellä kaikki olisi voinut mennä myös toisin. Sillä hetkellä halusin näyttää siltä, miltä näytän ilman suoristusrautaa, lettejä tai huivia tai pelosta ja häpeästä kumpuavaa kysymystä siitä, olenko oikeanlainen.

Häpeä ja sanat. Sanat ja häpeä. Häpeämättömät, häpeälliset sanat. Muistot eivät tule selkeinä sanoina. Ne tulevat riekaleina, kipuna vatsassa, painona rinnassa, kuvina, joiden yhdistäminen on haparointia aina. Tapahtuiko tämä täällä, tässä paikassa, tänä vuonna, keitä oli paikalla, mitä tapahtui sitä ennen, mitä seuraavaksi? Muistanko oikein? Onko minulla oikeus kertoa se, minkä muistan? Mitä tapahtuu sille, joka yrittää kertoa tarinansa muille?

»Älkää olko Ujunin kanssa.»

»Ujuni vie teidät huonoille teille.»

»Hän näyttää huonoa esimerkkiä.»

»Hän ei käytä huivia, hän liikkuu väärissä paikoissa, puhuu vääristä asioista, on vääränlainen.»

Näin ystäväieni vanhemmat puhuivat minusta silloin, kun olin nuori.

Jotkut sanoivat sen myös suoraan: »Eikö sinua hävetä? Aiheutat häpeää vanhemillesi, ja meille kaikille.»

Kun tein nuorisotyötä, jouduin tekemään paljon töitä vakuuttaakseni nuorten vanhemmat siitä, että en ohjaa heidän lapsiaan huonoille teille tai halua erottaa heitä yhteisöstä. Minun piti osoittaa teoillani yhä uudelleen, että kunnioitan yhteisöämme, kulttuuriamme ja uskontoamme, vaikka käytän usein vartalonmyötäisiä vaatteita, meikkaan ja kuljen ilman huivia.

Jokin muuttui, kun sain asiakkaakseni perheen, jonka kouluikäinen tytär oli tehnyt itsemurhan.

»Me emme tiedä miksi», he sanoivat. Kuuntelin kaiken, minkä he halusivat kertoa. Ajattelin tyttöä. Mietin, mitä kaikkea hänen mielessään oli liikkunut ennen päätöstä, mitä kaikkea hän oli ajatellut ollessaan yksin. Mietin, mitä olisi tapahtunut, jos tytöllä olisi ollut joku, kenelle puhua. Mitä olisi tapahtunut, jos hän ei olisi kokenut olevansa yksin? Jos hän olisi tiennyt, että kipu on mahdollista jakaa? Jos hän olisi tiennyt, että tässä maassa on hänen näköisiänsä, samasta taustasta tulevia tyttöjä, jotka ovat kulkeneet samankaltaisten kipujen läpi ja valvoneet öitä samanlaisten kysymysten kanssa, kuvitellen olevansa ainoita?

Tiedän, millaista on kokea olevansa maailmassa yksin. Siksi haluan kertoa siitä. Haluan kertoa tarinani tytöille, jotka kamppailevat samojen kysymysten kanssa kuin minä olen kamppailut koko ikäni.

Tiedän, miten vaikeaa on löytää apua silloin kun tuntuu, että oma mieli on särkymässä. On voitettava rikkinäisyyteen liittyvä häpeän kokemus. On etsittävä terapeutti, joka ymmärtäisi, millaista on kokea olevansa samaan aikaan vääränlainen sekä omassa yhteisössään että suomalaisessa yhteiskunnassa. On yritettävä löytää joku, joka ymmärtäisi paineet, joita erityisesti tyttöihin meidän yhteisössämme kohdistuu.

Kamppailen oman häpeäni kanssa yhä. Tiedän, että tärkeää ei ole häpeä, vaan se hyvä, jota häpeästä irtautumalla on mahdollista rakentaa. Silti pelkään, että teen

väärin kertomalla tarinani ja kokemukseni. Ristiriita painaa minua, ja ehkä juuri se on tärkeää. Jos tarinani kertominen olisi helppoa, ehkä tarve kertomiseen ei olisi niin suuri.

Haluan voittaa oman häpeäni ja rikkoa hiljaisuuteni, jotta sinä, joka ajattelet olevasi yksin, löytäisit muiden luo. Haluan rakentaa tilaa, johon me tytöt ja naiset mahdumme sellaisina kuin olemme, riippumatta siitä onko meillä huivi vai ei, ovatko hiuksemme suorat vai kiharat, riippumatta siitä, millaista elämää haluamme elää.

Haluan päästä askelen lähemmäs maailmaa, jossa ihmisen oikeudet eivät riipu taustasta, sukupuolesta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai yhteisöstä, johon on syntynyt.

Kerron tarinani sinulle, joka ajattelet olevasi suruji, häpeäsi tai ulkopuolisuutesi kanssa yksin. Haluan ylittää kertomisen tuottaman häpeän, koska kyse ei ole minusta vaan meistä. Kerron oman tarinani kuten sen muistan ja koin.

I

Rajat

LAPSENA PELKÄSIN KIROUKSIA. Meidän perinteesemme kuuluu uskomus, jonka mukaan Jumala on antanut maallisille ja uskonnollisille johtajille vallan siunata tai kirotta ihmisiä. Myös huonosti käyttäytyvän lapsen voi kirotta. Pienenä yritin toimia aina kuuliaisesti, jottei minulle vain langetettaisi kirousta. Isompana pelkäsin, että niin oli tapahtunut jo, mutta kukaan ei vain ollut huomannut sitä. Ehkä kirous oli syy, jonka takia yhteisön sääntöjen noudattaminen tuntui olevan minulle vaikeampaa kuin muille. Ehkä se selitti, miksi en sopinut ainoaan tarjolla olevaan rooliin.

Koraanikoulun opettajalla oli valta kirotta meidät lapset. Meille opetettiin, että opettaja on kuin toinen vanhempi, ja meidän lasten oli kunnioitettava häntä. Jos lapsi ja opettaja olivat eri mieltä, lapsi oli aina väärässä. Koraanikoulun opettaja oli niin pelottava, että häntä oli mahdoton nähdä vanhemman kaltaisena. Hänellä oli lasittunut katse, punaiset silmät ja punertavat hiukset, eikä hän koskaan katsonut meitä silmiin. Kädessään hänellä oli vuoroin keppi, vuoroin rullalle kääritty johto.

Perjantaisin vatsaani koski. Silloin koulukaverit alkoivat puhua siitä, mitä tekisivät viikonloppuna. Heidän puheissaan vilisivät sellaiset sanat kuin mökki,

tanssitunti, jalkapallotreenit, syntymäpäivät, mummi, kummi, yökylä, hengailu, shoppailu, uimahalli, elokuvat. Se kaikki oli minulle niin vierasta, ettei ollut mitään, mitä olisin voinut sellaisiin keskusteluihin sanoa, vaikka joku olisi sattunut kysymään.

Minun viikonloppuihini kuului aina vain yksi ohjelma: koraanikoulu. Kävimme Kivikossa koraanikoulussa joka lauantai ja sunnuntai, aamusta iltapäivään. Koraanikoulun käyminen oli samanlainen itsestäänselvyys kuin kaikki muukin, mitä aikuiset käskivät meidän tekemään. Kaikki lapset kävivät siellä, koska niin kuului tehdä. Ei olisi tullut kuuloonkaan kyseenalaistaa sitä tai ehdottaa viikonlopuiksi jotain muuta ohjelmaa. Kaikki lapset pelkäsivät opettajaa, ja minä pelkäsin häntä erityisen paljon.

Saimme joka viikko läksyksi Koraanin kappaleen, joka meidän oli opeteltava ulkoa. Minulle se tuotti jatkuvasti vaikeuksia. Koulun jälkeen huolehdimme pienemmistä sisaruksista, siivosin ja laitoin ruokaa äidin kanssa. Kotitöitä oli niin paljon, että en viikon aikana ehtinyt lukea Koraania juuri lainkaan. Arabiankielisten kirjainten oppiminen oli minulle hankalaa, ja erityisen vaikeaa oli opetella Koraanissa käytettyä kieltä. Lisäksi minulla on huono muisti. Myöhemmin minulla diagnosoitiin ADD ja opin, että huono muisti ja oppimisvaikeudet liittyvät siihen. Diagnoosi auttoi ymmärtämään monia kokemuksia, joiden olin lapsena ajatellut johtuvan siitä, että olin huonompi kuin muut. Samalla mietin, olisiko lapsuuteni ollut toisenlainen, jos olisin saanut diagnoosin jo silloin. Olisinko siinä tapauksessa

saanut oppimiseen enemmän tukea, ja olisinko voinut kasvaa ilman, että koin itseni jatkuvasti huonommaksi kuin muut?

Koraanikoulussa opeteltiin paljon käyttäytymistä. Meidän tyttöjen kohdalla se tarkoitti kohteliaisuutta, hiljaa puhumista, vanhempien ja muiden auktoriteettien kunnioittamista ja säädyllistä, peittävää pukeutumista. Opimme, että tytöt eivät saa hymyillä, katsoa silmiin, nauraa, puhua kovalla äänellä, näyttää hiuksiaan, var-taloaan tai nilkkojaan. Tyttöjen on painettava päänsä ja oltava näkymättömiä, mutta jos mies silti näkee tytön, se on tytön syy eikä miehen.

Naisia, jotka olisivat pukeutuneita, mutta alastomia, ja päässään heillä olisi kuin kamelin kyttyrä. Kirotkaa heitä, sillä he todella ovat kirotut.

Koulupäivän aluksi saimme lukea vielä hetken. Sitten jokaisen oli luettava kotiläksyksi tullut Koraanin kappale opettajalle luokan edessä. Ensin oli poikien vuoro, ja kun he tulivat ulos, me tytöt menimme sisään.

Tunneilla me lapset istuimme lattialla, ja opettaja istui edessämme tuolilla. Opettaja käski jokaisen vuorollaan lukemaan muiden eteen. Hänellä oli puinen karttakeppi, jolla hän osoitti sen kohdan Koraanista, joka meidän piti lukea. Lukemista helpottaakseni pidin sormeä siinä kohdassa, mistä piti aloittaa. Mutta kun opettaja kosketti kepillään Koraania, pelkäsin, että lukisin väärin, ja suojaton sormeni saisi heti iskun. Opetta-jan vieressä oli karttakepin lisäksi joskus musta johto.

Joskus, kun keppiä ei ollut, opettaja pyysi meitä lapsia hakemaan ulkoa puun oksan.

»Anna käsi», opettaja sanoi, jos luimme väärin. Käsi piti ojentaa opettajan eteen kämmenpuoli ylöspäin. Opettaja otti kepin tai johdon ja löi kämmeneen. Se poltti, mutta kättä ei kannattanut vetää pois. Muutoin opettaja löi olkavarteen tai kyynärvarteen. Minua opettaja löi usein. Se oli pelottavaa, mutta niin tavallista, että emme osanneet kyseenalaistaa sitä. Me kasvoimme ajattelemaan, että lyöminen oli tavallinen rangaistus virheistä. Vasta kun iskuihin liittyi syvä epäoikeudenmukaisuuden kokemus, ajattelin, että lasten lyöminen saattaisi olla väärin.

Ennen kuin koulu alkoi, en juuri pohtinut minun ja muiden lasten maailmojen eroja. Se oli 90-luvun puolella, laman ja konkurssien aikaa. Suomessa oli lähes puoli miljoonaa työtöntä. Myös Kontulassa, meidän naapurustossamme, suuri osa aikuisista menetti työnsä.

Vanhempani ajattelivat, että olisivat Kontulassa vain vähän aikaa ja palaisivat sitten kotiin. He molemmat elivät Somaliassa etuoikeutettua elämää. Pienenä en ajatellut sitä, mutta vanhempien asema oli myös taakka. Heidän lapsuudenkotinsa olivat Mogadishun vauraalla alueella. Kun sisällissota vuonna 1988 puhkesi, rajat pantiin kiinni. Lentoasemaa pommitettiin, eikä maasta päässyt pitkään aikaan pois. Kun sota alkoi, äiti oli Mogadishussa minun ja kahden veljeni kanssa ja isä Neuvostoliitossa opiskelemassa. Isä tuli Neuvostoliitosta Suomeen ensimmäisten somalien mukana ja haki meille perheen yhdistämistä. Olin ehkä kaksivuotias, kun läh-

dimme. Lensimme Somaliasta Jemeniin ja sieltä lopulta Suomeen. Vanhempani suunnittelivat paluuta koko lapsuuteni ajan eivätkä ehkä koskaan lakanneet toivomasta sitä.

Pienenä tunnistin vain sen, mikä kosketti omaa maailmaani. Äidin, isän, tädit, sedät, rappukäytävän, kodin, pihan ja Kontulan kadut, joilla kulkiessa oli osattava varoa.

Äiti ja minä olimme tiimi. Aamuisin isä taas laittoi uutiset päälle ja me lapset heräsimme aamutelevision ääneen. Isä teki meille aamupalaa ja vei meidät päiväkotiin. Olimme naapuruston ainoa somaliperhe. Samassa kerroksessa, suoraan meitä vastapäätä, asui veljeni paras ystävä. Heillä oli lemmikkinä oikea käärme.

Äiti pelkäsi käärmettä, mutta piti pojasta.

»Hän on niin kiltti ja kohtelias poika», sanoi äiti, kun veljeni ystävä oli ollut meillä leikkimässä.

Käärmeen lisäksi äiti ja isä pelkäsivät pojan isää. Hänellä oli kaljuksi ajeltu pää, mustat, rautakärkiset maihinnousukengät ja pilottitakki, jonka hihaan oli ommeltu Suomen lippu. Hän kuunteli bändejä, joiden kappaleilla oli sellaisia nimiä kuin White Power, Street Fight ja Hail Victory.

»Taasko sinä leikit noiden neekereiden kanssa», hän sanoi pojalleen, kun näki tämän meidän seurassamme. Siitä huolimatta hän päästi veljeni kylään kotiinsa, jossa lapset sulkeutuivat pojan huoneeseen pelaamaan tietokonepelejä.

Kun olin pieni ja asuimme Kontulassa, isä kävi iltaisin pelaamassa jalkapalloa ystäviensä kanssa. Kun skinit

huomasivat pimeillä kaduilla kulkevan somalimiesten joukon, he ajoivat näitä takaa pesäpallomailat käsissään. He eivät saaneet isää kiinni, mutta isän auton he hakkasivat yhtenä yönä lommoille.

»Sen näköiset miehet saattavat tehdä pahaa», isä ja äiti opettivat meille lapsille. Opimme olemaan valppaina ja vaihtamaan reittiä, jos näimme skinijoukon tulevan vastaan.

Ajattelin lapsena, että minun tehtäväni oli huolehtia äidistä. Äiti rakasti kaikkea kauneuteen liittyvää, hiusten ja vaatteiden laittamista. Minä rakastin äidin tuoksua, pehmeää ihoa ja hetkiä, jolloin istuimme vierekkäin punnitsemassa pienellä vaa'alla kultaa, jota äiti vei välillä sulattettavaksi ja teetti ranteisiinsa ja kaulaansa uusia koruja. Joskus viikonloppuisin äiti ja hänen sisarensa pukeutuivat pitkiin silkkisiin mekkoihin, tekivät yhdessä käsiinsä hennakuvioita ja pujottivat kaulaansa ja ranteisiinsa naimisiin mennessään saamansa kultaiset korut. Silloin äiti laittoi myös minun hiukseni kauniisti, me poseerasimme kauneimmissa vaatteissa ja otimme toisistamme kuvia. Rakastin niitä hetkiä, rauhallista aikaa äidin kanssa ja hänen sormiensa liikettä hiuksissani.

Äiti kertoi, että keräsi kultaa myös minun häitäni varten. Jonain päivänä saisin pujottaa ylleni yhtä kauniit ja painavat korut kuin hän. En osannut kuvitella sitä. Aikuisuus, häät, avioliitto ja äitiys tuntuivat kuuluvan muiden ihmisten elämään. Minun paikkani maailmassa oli äidin lähellä, ja olin ylpeä siitä, että me kaksi pysyimme yhdessä huolehtimaan muista.

»Kaikki ihmiset eivät pidä siitä, että me olemme täällä», sanoivat vanhempani sinä iltana. Olin oppinut sen jo. Olin oppinut sen naapureilta, jotka pihalla ollessa puhuivat meistä niin kuin emme olisi olleet paikalla.

»Niitä on liikaa», he sanoivat.

»Ne puhuvat liian kovalla äänellä.»

»Niiden ruuat haisevat pahalta.»

»Olen viime aikoina miettinyt paljon sitä, miten me kohtelimme teitä silloin, kun olitte lapsia», samassa rappukäytävässä asunut nainen kirjoitti minulle vähän aikaa sitten. Hän kertoi kantaneensa vuosien ajan syyllisyyttä siitä, miten talon aikuiset suhtautuivat meihin lapsiin. Toinen naapuri otti yhteyttä seurattuaan kannanottojani julkisuudessa. Hän kirjoitti muistavansa, miten kävin kerran katsomassa hänen tyttärensä huonetta. »Katselit huonetta silmät suurina. Sanoit, että et ole koskaan nähnyt mitään sellaista.»

Myös minä muistan sen. Huone oli minun silmissäni valtava. Se oli täynnä vaaleanpunaisia värejä ja siellä oli enemmän leluja kuin missään, missä aikaisemmin olin käynyt. Vaaleanpunaisen päiväpeiton päällä oli pehmo- leluja, lattialla Barbieita, My Little Ponyjä ja nuken rat- taat. Jo se, että jollakulla minun ikäiselläni oli kokonai- nen oma huone, oli käsittämätöntä. Se vaaleanpunainen leluparatiisi tuntui kuuluvan toiseen maailmaan, johon minä en voisi koskaan päästä.

»Muistan, että veljesi sanoi aina haluavansa lääkä- riksi», nainen kirjoitti. »Tuliko hänestä todella lääkäri?»

»Tuli», vastasin.

Henkilökohtainen puheenvuoro vapaudesta, omaksi itseksi tulemisesta ja odotusten ylittämisestä.

”Vuonna 2019 jätimme kansalaisaloitteen, jossa vaadittiin selkeämpää lakia tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämiseksi. Sinä päivänä laitoin huivin päähän. En muiden paineesta, vaan koska halusin lähettää viestin. Myös tämän näköisillä tytöillä on mahdollisuus vaikuttaa, tulla kuulluiksi ja muuttaa maailmaa.”

Tytöille, jotka ajattelevat olevansa yksin on Elina Hirvosen ja Ujuni Ahmedin teos siitä, millaista on ollut kasvaa naiseksi Suomessa, kun on muuttanut tänne Mogadishusta 3-vuotiaana. Ahmed kutsuu kuulemaan kokemuksia ja keskustelemaan teemoista, joista on maahanmuuttaja-taustaisena naisena suomalaisessa yhteiskunnassa vaikea puhua.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-46877-7